

MEMÒRIA DESC 2013

REDACCIÓ I DISSENY:
l'Apòstrof, sccl

IMPRESSIÓ:
El Foli Verd, sccl

FOTOGRAFIES:
Brian Talbot, Dmitry Ryzhkov, LornaWatt, Charles L.,
Alexandre Dulaunoy

MEMÒRIA
DESC
2013

L'OBSERVATORI DESC AVUI	4
QUÈ ÉS?	6
COM TREBALLA?	10
COM S'ORGANITZA?	16
ON ACTUA?	22
MEMÒRIA DE TREBALL 2013	26
INFORME ECONÒMIC 2013	40

L'OBSERVATORI DESC AVUI

Quines fites ha assolit d'Observatori durant el 2013? La directora, Vanesa Valiño, revisa les accions estratègiques que l'organització ha emprès aquest darrer exercici.

El 2013 ha estat sense cap mena de dubte un any profitós en termes d'objectius aconseguits. L'aprofundiment de la crisi econòmica i les noves retallades de drets socials, lluny de silenciar-nos, han intensificat la nostra feina. Així, d'una banda, s'ha donat continuïtat al treball en matèria de drets socials i dret a l'habitatge a través de cursos, seminaris i campanyes d'incidència política. Per a fer-ho, com és habitual, els cursos s'han adaptat a la realitat concreta del moment. Aquest és el cas, per exemple, de la 8a Edició del Curs de Drets Socials, el qual, aprofitant l'arribada de les eleccions europees, s'ha dedicat a abordar la disjuntiva: "Europa, democràcia o deute".

En l'àmbit de l'habitatge gran part dels esforços s'han concentrat en la Iniciativa Legislativa Popular per la dació en pagament i el lloguer social a través de la qual s'ha aconseguit denunciar la vulneració del dret a l'habitatge que suposa la legislació hipotecària i s'ha posat de manifest la necessitat d'una reforma legislativa que atorgui una segona oportunitat a les persones afectades. Sense perdre de vista la crisi hipotecària, també s'han denunciat "els altres desnonaments", es a dir, els desnonaments per impagament de lloguer i la contradicció que suposa en l'actual context de crisi la reforma de

la legislació d'arrendaments urbans operada a través de la Llei 4/2013 de Mesures de flexibilització i foment del mercat del lloguer d'habitatge. Una reforma concebuda per "dinamitzar el mercat de lloguer" que debilita la posició dels llogaters i criminalitza tots els impagaments, sense discriminar entre impagaments per causes sobrevingudes.

D'altra banda, però, l'aprofundiment de la crisi ens ha impulsat a denunciar altres problemàtiques i a impulsar noves línies d'actuació. En concret, enguany hem iniciat una línia d'intervenció en matèria de dret a l'alimentació i una nova estratègia d'incidència política, el litigi estratègic. El treball en alimentació té l'objectiu d'analitzar l'increment de la pobresa alimentària a Catalunya i a la resta de l'estat en termes de drets. Es a dir, valorar en quina mesura les administracions públiques garanteixen l'accés de la població en situació de vulnerabilitat als aliments adequats. Amb el litigi estratègic, finalment, volem denunciar casos emblemàtics de vulneració de drets en l'esfera judicial. Per posar fil a l'agulla, el maig passat fèiem pública la querella contra Lluís Bárcenas, extresorer del Partit Popular, per presumptes delictes d'evasió fiscal, suborn, tràfic d'influències i falsedat documental.

ODESC QUÈ ÉS?

L'Observatori DESC és una plataforma formada per diferents organitzacions socials, a més de persones individuals, que treballa fa més de quinze anys per fer efectius els drets econòmics, socials, culturals i ambientals (DESC).

→ **Però, què són els DESC?**

Els drets socials i ambientals es refereixen a necessitats bàsiques per dur a terme un projecte de vida autònom. En concret, protegeixen l'accés a un habitatge digne i a una alimentació adequada, el gaudi del més alt nivell possible de salut, la millora del medi ambient, el desenvolupament d'un sistema educatiu gratuït de qualitat, i l'existència de llocs de treball dignes i amb salaris suficients.

**“L'Observatori
DESC promou una
visió integral dels
drets humans.”**

ODESC COM TREBALLA?

El reconeixement dels drets socials per part de tractats internacionals, constitucions estatals i legislació d'àmbit autonòmic i local genera obligacions ineludibles per als poders públics i privats. La tasca de l'Observatori consisteix, d'una banda, a fer paleses aquestes obligacions i, de l'altra, a enfortir organitzacions socials i administracions públiques per fer exigibles aquests drets.

→ **L'Observatori i la incidència.**

L'Observatori vol desmuntar la percepció devaluada dels drets socials en relació amb altres drets considerats fonamentals com els drets civils

i polítics, o els drets patrimonials. Per fer-ho, promou la incidència política a través de la investigació, l'organització de cursos i xerrades i la divulgació de comunicats i d'informacions. No perd de vista en cap moment el treball en xarxa i la participació en campanyes.

Tot i la indivisibilitat i la interdependència de tots els drets humans, l'Observatori centra els esforços d'una manera especial en els drets socials en general, així com en el dret a l'habitatge i a la ciutat. Darrerament, ha començat una nova línia de treball per defensar el dret a l'alimentació.

“L'Observatori
DESC organitza
cursos i jornades
de formació.”

→ **Formació.** Impulsa espais de formació presencials i *on-line*, adreçats a tècnics de l'administració, personal d'entitats del tercer sector i gent interessada:

- Curs anual de drets socials
- Curs anual *on-line* de drets socials
- Curs anual sobre dret a l'habitatge
- Jornades i seminaris sobre temàtiques d'actualitat

→ **Elaboració d'estudis i publicacions.** Fa estudis sobre temàtiques diverses com:

- Drets socials
- El dret a l'habitatge i a la ciutat
- El dret a l'alimentació i a la sobirania alimentària

→ **Comunicació.** Disposa d'unes eines específiques per explicar-se públicament i per recollir el retorn de les entitats, les administracions i la ciutadania:

- **El web corporatiu.** És l'eina comunicativa principal, el node que aglutina tota l'activitat de l'Observatori. Conté informació diversa: notícies, enllaços, publicacions, cursos, l'activitat a les xarxes, així com tota la informació relacionada amb els camps de l'exigibilitat, l'habitatge i la ciutat, la sobirania alimentària i el litigi estratègic.
- **El butlletí bimensual.** S'envia bimensualment a 2.000 subscriptores i es complementa amb altres comunicacions més puntuals.
- **Les xarxes socials.** Els perfils a Facebook i a Twitter són finestres que serveixen per compartir, de manera immediata, amb altres usuàries de les xarxes les accions que emprèn directament l'Observatori, així com les accions en els què participa juntament amb altres entitats.

El 2013 va començar la dinamització estratègica de les xarxes socials de l'Observatori. A finals de l'exercici es van aconseguir **880 fans a Facebook** i **1.200 seguidors a Twitter**.

 Facebook/ObservatoriDesc

 @Observa_DESC

→ **Articulació política.** La tasca de l'Observatori no només té una voluntat formativa i de documentació. També té l'objectiu de denunciar i ser políticament proactiu per mitjà de la incidència. Per fer-ho, duu a terme les estratègies següents:

- Organitza espais de trobada entre les administracions públiques, el món universitari i els col·lectius en defensa dels drets socials.
- Participa activament en espais institucionals com el Consell Social de l'Habitatge de l'Ajuntament de Barcelona.
- Impulsa espais de coordinació local, estatal i internacional.

→ **Litigi estratègic.** És un instrument més d'incidència política que consisteix a judicialitzar casos emblemàtics de vulneració de drets humans amb l'objectiu d'avançar en la implementació de solucions adreçades a les persones afectades i a la resta de col·lectius vulnerables.

ODESC COM S'ORGANITZA?

**ASSEMBLEA
DE SOCIS**

**JUNTA
DIRECTIVA**

**DIRECCIÓ I
EQUIP TÈCNIC**

**PROMOCIÓ DELS
DRETS SOCIALS
I AMBIENTALS**

**PROMOCIÓ DEL
DRET A
L'HABITATGE**

**PROMOCIÓ DEL
DRET A
L'ALIMENTACIÓ**

**ADMINISTRACIÓ
I COMPTABILIAT**

L'Observatori és una xarxa de persones i organitzacions. A la pràctica, tres òrgans interactuen per garantir-ne el bon funcionament:

La junta directiva

S'encarrega de liderar estratègicament el projecte. Al llarg de 2013 s'ha treballat especialment per enfortir el paper de la junta i revitalitzar-la com a òrgan decisor.

→ **Presidència:**

Jordi Borja, geògraf urbanista, responsable de l'Àrea de Gestió de la Ciutat i Urbanisme de la UOC.

→ **Vicepresidència:**

Gerardo Pisarello, professor de Dret Constitucional de la Universitat de Barcelona.

→ **Secretaria:**

Jaume Asens, vocal de la Comissió de Defensa del Col·legi d'Advocats de Barcelona.

→ **Vocalies:**

Celeste Arella, membre de Dones Juristes.

Mireia Belil, urbanista i directora del Fòrum de les Cultures.

David Cassassas, professor de sociologia de la Universitat Autònoma de Barcelona i integrant de la Xarxa de Renda Bàsica.

“L'Observatori DESC és una xarxa de persones i organitzacions que s'organitza a partir de la junta, l'assemblea i l'equip tècnic.”

L'assemblea

Reuneix tant les persones individuals com les entitats sòcies de l'Observatori.

- Amnistia Internacional (Catalunya)
- Associació Catalana de Defensa dels Drets Humans
- Associació Catalana de Juristes Demòcrates
- Comissió de Defensa de l'Il·lustre Col·legi d'Advocats de Barcelona
- Dones juristes
- Institut de Drets Humans de Catalunya
- CCOO - Catalunya

L'equip tècnic

Vetlla pel funcionament diari dels projectes i la gestió.

→ **Direcció:**

Vanesa Valiño:
Vanesa@observatoridesc.org

→ **Responsable en matèria de Dret a l'Habitatge i a la Ciutat:**

Ada Colau:
ada@observatoridesc.org

→ **Relacions amb Amèrica Llatina i Responsable en matèria de Dret a l'Alimentació i Sobirania alimentària:**

Laia Fargas:
laia@observatoridesc.org

→ **Administració i comptabilitat:**

Alma Cortés:
administracio@observatoridesc.org

→ **Suport tecnològic:**

Àgueda Bañón:
agueda@observatoridesc.org

ODESC ON ACTUA?

Les accions que impulsa l'Observatori s'emmarquen en quatre àmbits geogràfics: Catalunya, Estat espanyol, Amèrica Llatina –especialment la zona andina–, i l'àmbit internacional a través de la participació a les Nacions Unides i del treball en xarxes europees i internacionals.

→ **Catalunya:**

Treballa per esdevenir un espai de referència en l'anàlisi i la promoció dels drets socials a Catalunya. A més, forma part de:

- Consell Social de l'Habitatge de Barcelona i la Taula d'Emergència Social
- Aliança per la Sobirania Alimentària de Catalunya
- Federació Catalana d'ONG
- Xarxa d'Economia Solidària

→ **Amèrica Llatina:**

Desenvolupa projectes de solidaritat amb organitzacions i moviments socials de la zona andina i el Paraguai. Són projectes d'enfortiment de les organitzacions socials –urbanes i camperoles– i d'incidència en el camp legislatiu i de les polítiques públiques:

- Enfortiment d'organitzacions camperoles paraguaianes amb enfocament de gènere per la defensa i exigibilitat dels drets humans en l'àmbit nacional i regional.
- Programa trianual d'enfortiment de la sobirania alimentària per a la realització dels drets econòmics, socials i culturals i ambientals de les poblacions urbanes d'Equador.
- Promoció dels drets humans de les dones empobrides de Bolívia que resideixen en nuclis urbans a través de l'enfortiment de les seves capacitats de participació i incidència política.

→ **Organismes i campanyes internacionals:**

Participa en l'àmbit de Nacions Unides, s'implica activament en campanyes internacionals i forma part de les xarxes següents:

- International Network for Economic, Social and Cultural Rights (ESCR-Net)
- Habitat International Coalition (HIC), l'ODESC n'és el representat europeu
- Publicació *Observatori Internacional del Dret a l'Alimentació i a la Nutrició*

“L’Observatori DESC treballa amb Nacions Unides i participa en nombroses campanyes internacionals i locals per reivindicar els drets socials.”

ODESC

MEMÒRIA DE TREBALL 2013

L'Observatori DESC treballa en xarxa amb entitats i moviments socials per reivindicar els drets socials, per defensar el dret a un habitatge digne i a la ciutat, i per garantir el dret a l'alimentació i a la sobirania alimentària. Aquests són els tres eixos de treball més rellevants de l'organització.

→ Exigibilitat dels DESC

La vulneració de drets obeeix fonamentalment a la desigualtat de poder existent a la societat. Alhora, però, la generalització dels drets socials necessita desmuntar la percepció devaluada d'aquests drets respecte als drets

considerats fonamentals com els drets civils i polítics i els drets patrimonials. En realitat, tots els drets humans, civils, polítics, econòmics, socials, culturals i ambientals són imprescindibles per dur a terme un projecte de vida digna.

Per enfortir la consideració dels drets socials com a autèntics drets fonamentals de totes les persones, l'Observatori té el propòsit d'enfortir les garanties, és a dir, els mecanismes que permeten fer efectius aquests drets. Això, inclou des de l'impuls de campanyes per promoure l'enfocament de drets en les polítiques públiques, fins a l'ús de les relatories especials de protecció de drets humans de què disposa Nations Unides.

Es consolida el curs *on-line* de drets socials

L'Observatori DESC va organitzar amb èxit la segona edició del curs virtual “Drets socials, culturals i ambientals, i relacions Nord/Sud”, que va tenir lloc del 18 de febrer al 18 d'abril de 2013 i va comptar amb la col·laboració de l'Observatori del Deute en la Globalització (ODG).

La proposta formativa va engrescar una trentena d'alumnes procedents de l'Equador, Colòmbia, Costa Rica, Perú, Argentina i Alemanya, a més a més de Catalunya i d'altres regions de l'Estat espanyol com València, Extremadura, País Basc o Madrid. Tant en les edicions presencials com

en les virtuals, les dones van seguir sent majoria entre l'alumnat –en aquest cas format per 20 dones i 10 homes. L'enfocament de gènere és una aposta que l'Observatori fa en totes les seves formacions, que sempre inclouen alguna lectura específica sobre aquesta temàtica.

Vuitena edició del Curs de Drets Socials “Europa: Democràcia o deute?”

La Unió Europea i el pagament del deute constitueixen aspectes cabdals per entendre les creixents retallades dels drets socials als països del sud d'Europa. En el context d'eleccions al Parlament Europeu, l'Observatori DESC va dedicar la VIII edició del curs de drets socials a abordar l'impacte de les polítiques impulsades per la Unió Europea en l'accés a drets socials. Al curs hi van participar 24 alumnes.

La formació de l'Observatori DESC es va dur a terme del 16 d'octubre al 25 de novembre i es va centrar en la tensió que hi ha entre la concepció democràtica de la Unió Europea i la visió mercantilista i monetarista de l'economia de la UE. El programa va avaluar l'impacte de la Unió Europea en matèria de drets socials i, en concret, va servir per reflexionar sobre la disjuntiva que hi ha entre el pagament del deute i l'aprofundiment democràtic.

Les assistents –entre les quals hi havia estudiants, juristes, sociòlogues, antropòlogues, periodistes, treballadores socials– van poder resseguir la història de les etapes de formació de la UE i el paper dels successius pactes econòmics, mercantils i monetaris en relació amb els Drets Humans.

→ Litigi estratègic

Durant l'exercici 2013 l'Observatori DESC ha inaugurat una nova línia d'exigència: el litigi estratègic. Es tracta bàsicament de fer exigibles els drets socials davant dels tribunals a partir de la judicialització de casos emblemàtics de vulneració de drets. Aquesta mena de litigis tenen diversos objectius: modificar criteris judicials restrictius en matèria de drets, canviar lleis, reglaments o pràcti-

ques administratives que impedeixin el lliure exercici de drets i, en general, elevar els estàndards de protecció dels drets humans.

Des de l'Observatori es té la convicció que l'acompliment dels drets socials no es pot deixar en mans dels tribunals, per aquest motiu es concep el litigi estratègic com una via més per acompanyar les demandes impulsades des de les organitzacions socials.

“El secret –va escriure Elias Canetti– ocupa la medul·la del poder. No es tracta només que no hi hagi poder sense secrets. És la pròpia capacitat de decidir què pot sortir a la llum i què s’ha de mantenir a la penombra que constitueix l’essència del poder.”

Jaume Asens i Gerardo Pisarello, juristes i membres de la junta de l'Observatori DESC.

La querrela criminal contra l'extresorer del PP Luis Bárcenas inaugura el litigi estratègic del DESC

El 21 de febrer de 2013, l'Observatori DESC va presentar una querrela criminal amb la figura d'acusació popular contra l'extresorer del Partit Popular (PP), Luis Bárcenas, pels presumptes delictes d'evasió fiscal, suborn, tràfic d'influències i falsedat documental. La querrela arribava com a conseqüència de la publicació al diari *El País* de les anotacions d'una presumpta comptabilitat secreta del Partit Popular, partit de govern.

En el moment de la presentació de la querrela la investigació del cas estava en mans del Ministeri Fiscal. L'Observatori va denunciar que precisament el fiscal general Eduardo Torres Dulce havia estat nomenat pel president del govern espanyol, Mariano Rajoy, també esmentat com a beneficiari de la caixa B del Partit Popular. Aquesta subordinació jeràrquica de la Fiscalia va empènyer l'Observatori a traslladar el cas a la judicatura.

Igualment, davant el risc de destrucció de proves i a fi d'impulsar les diligències que possibilitessin la investigació del cas, la querrela sol·licitava que se cités a declarar com a testimonis els diferents empresaris que van fer les presumptes donacions al PP, així com als polítics esmentats per Bárcenas.

Litigi per trencar la llei de silenci

La querrela de l'Observatori DESC es va fer amb la figura d'acusació popular i va tenir el suport d'altres col·lectius, sindicats i plataformes com CCOO-Catalunya, UGT-Catalunya, l'Institut de Drets Humans de Catalunya, la Federació d'Associacions de Veïns i Veïnes de Barcelona i la Comissió de Defensa del Col·legi d'Advocats de Barcelona.

Va ser precisament per trencar la llei del silenci que l'Observatori, juntament amb

aquestes entitats, va presentar la querrela. "Si es tracta de delictes econòmics comesos a les entranyes de l'Estat, és difícil que el Ministeri Fiscal actuï al marge del principi de dependència jeràrquica que el vincula amb el govern de torn. A la pràctica, només una acusació popular connectada a la societat civil i independent pot curtcircuitar les complicitats públiques que condueixen a la impunitat", conclouien els advocats de l'Observatori. Amb aquesta acció s'iniciava una nova àrea dins l'associació, el litigi estratègic.

→ Promoció del dret a l'habitatge i a la ciutat

L'Observatori DESC treballa des de fa deu anys per fer efectiu el dret a l'habitatge i a la ciutat. Aquest dret constitueix una necessitat essencial de totes les persones i està reconegut en nombrosos tractats internacionals, constitucions estatals i legislacions d'àmbit autonòmic i local. Promoure l'accés a un habitatge digne com a dret fonamental per dur a terme un projecte de vida autònom és un dels nostres objectius principals de l'associació.

Un dels aspectes rellevants per entendre la tasca que fa l'Observatori DESC en matèria de dret a l'habitatge i a la ciutat és la relació amb la Plataforma d'Afectats per la Hipoteca (PAH). És una col·laboració que ve de lluny i que durant l'exercici 2013 s'ha consolidat. En concret, la relació consisteix a planificar conjuntament línies d'acció

estratègiques i campanyes de sensibilització. Un cop identificats els eixos de treball, l'Observatori s'encarrega de donar suport jurídic, elaborar informes i coordinar publicacions que atorguin solidesa jurídica a les campanyes i als reptes identificats com a prioritaris.

El 2013 s'ha formalitzat la signatura d'un conveni entre l'Observatori DESC, la PAH i el Departament d'Atenció a les Persones de l'Ajuntament de Barcelona. Aquest acord possibilita que l'Observatori dugui a terme les contractacions necessàries per enfortir el treball de la PAH. És l'Observatori, doncs, qui gestiona els recursos econòmics i contracta persones tècniques de suport a les campanyes de promoció del dret a l'habitatge. La PAH, per la seva condició de moviment social, es limita a detectar els reptes socials des de l'estricta militància i a través de les persones voluntàries.

“A països com Dinamarca, França, el Regne Unit o Holanda, les insuficiències del mercat privat de lloguer són compensades per l'existència d'ajudes, per la prohibició dels desnonaments en casos extrems, per la penalització de l'abandonament injustificat d'habitatges i, sobretot, per la presència d'un ampli parc de lloguer social.”

Gerardo Pisarello, jurista i membre de la Junta de l'Observatori DESC, a l'article “Los otros desahucios” (*El Periódico*, 13/03/13)

L'Observatori DESC promou la ILP per la dació en pagament amb més de 1.400.000 signatures

La Iniciativa Legislativa Popular (ILP) per la dació en pagament, el lloguer social i contra els desnonaments va aconseguir 1.402.854 signatures, gairebé un milió de signatures més de les 500.000 signatures necessàries. D'aquest gairebé milió i mig, prop de 400.000 procedien de Catalunya, una de les comunitats autònomes més afectades per la problemàtica. Aquesta iniciativa va ser promoguda el febrer de 2013 per l'Observatori DESC, conjuntament amb la Plataforma d'Afectats per la Hipoteca, els sindicats CCOO i UGT, i la Taula d'Entitats del Tercer Sector, i va ser possible gràcies a la col·laboració dels milers de ciutadanes.

Si bé el Congrés de Diputats no tenia cap obligació legal d'admetre a tràmit la ILP, el gairebé milió i mig de signatures que van avalar la ILP esmentada van aconseguir situar aquesta problemàtica a l'epicentre del debat públic. El clam popular contra els desallotjaments promoguts per les entitats financeres i la legislació hipotecària vigent va posar en evidència la frivolitat i la ineficàcia dels partits polítics majoritaris a l'hora de lluitar contra la tragèdia de milers de famílies enganyades, expulsades de les seves llars i amb deutes impossibles d'assumir.

Bloqueig en l'admissió a tràmit de la ILP

Malgrat les dificultats per ser admesa a tràmit, finalment la ILP es va poder debatre al Congrés dels Dipu-

tats. Però la majoria absoluta del PP va fer que el partit de govern decidís impulsar en solitari el Projecte de Llei “Mesures urgents per reforçar la protecció als deutors hipotecaris, reestructuració de deute i lloguer social” que, segons els promotors de la ILP, s'allunyava del contingut original de la iniciativa popular. El març de 2013 les entitats promotores de la ILP van denunciar la voluntat del PP d'aprofitar la tramitació parlamentària de la ILP per desvirtuar les

propostes d'aquesta iniciativa ciutadana. “Milers de ciutadans continuaran perdent l'habitatge i continuaran endeutats amb les entitats financeres, perpetuant-se la injustícia de la legislació hipotecària espanyola” si la proposta del PP seguia endavant, van denunciar. I, per fer evident que la llei del PP suposava el rebuig a la ILP presentada al Congrés, van decidir retirar la ILP per la dació en pagament, el lloguer social i contra els desnonaments.

L'Observatori DESC i la Plataforma d'Afectats per la Hipoteca (PAH) presenten l'informe *Emergència habitacional en el estado español. La crisis de las ejecuciones hipotecarias y los desalojos desde una perspectiva de derechos humanos*

El 17 de desembre de 2013 el president de l'Observatori DESC, Jordi Borja, la portaveu de la Plataforma d'Afectats per la Hipoteca, Ada Colau, i el professor de Dret Constitucional de la UB i vicepresident de l'Observatori DESC, Gerardo Pisarello, van presentar públicament l'informe *Emergència habitacional en el estado español: la crisis de las ejecuciones hipotecarias y los desalojos desde una perspectiva de derechos humanos*, que recollia el resultat de les 11.561 enquestes fetes per la PAH a persones afectades per les execucions hipotecàries. Es tractava del primer informe d'abast estatal amb dades sobre la salut d'aquestes persones i sobre les entitats financeres que més execucions havien dut a terme fins aquell moment.

L'Informe, fet pel DESC i la PAH, analitzava la regulació de les execucions hipotecàries i dels desnonaments a partir dels compromisos jurídics adquirits per les administracions públiques i també mostrava una fotografia de l'impacte concret que suposa aquesta problemàtica per a les famílies afectades. Segons les dades, la majoria de persones en situació d'emergència habitacional tenia dificultats per pagar la llum, la calefacció i la resta de subministraments; el 70% havien perdut la feina i el 83% no tenien un segon habitatge on allotjar-se.

Dades rellevants

L'informe també aportava dades del Consell General del Poder Judicial segons les quals des de 2008 s'havien iniciat més de 400.000 procediments d'execució hipotecària i s'havien dut a terme almenys 250.000 desallotjaments, la majoria causats per la impossibilitat de pagar el lloguer. El document també denunciava que bona part dels habitatges buits que s'haurien pogut destinar a lloguer social –més de 600.000– eren propietat d'entitats financeres, immobiliàries o de la SAREB.

Algunes d'aquestes entitats, com Bankia o Caixa Bank van ser rescatades amb fons públics malgrat encapçalar el rànquing de desnonaments.

L'Observatori DESC col·labora en la denúncia de la crisi hipotecària davant el Tribunal d'Estrasburg

El 16 d'octubre de 2013 el Tribunal Europeu de Drets Humans d'Estrasburg va sol·licitar la suspensió cautelar del desallotjament de l'edifici de Salt que havia ocupat l'Obra Social de la PAH i que era propietat de la SAREB.

Amb aquesta mesura es va postergar el desallotjament de tres famílies desnonades que habitaven al bloc fins que no gaudissin d'un reallotjament adequat. L'Observatori DESC va aprofitar la resolució del Tribunal Europeu de Drets Humans per

impulsar l'ús de mecanismes europeus i internacionals. En concret, es va posar a disposició de les persones afectades per ordres de desnonament un escrit en el qual, fent ús de la jurisprudència favorable, se sol·licitava l'aplaçament del desnonament.

L'Observatori denuncia que la reforma del mercat de lloguer és un nou cop al dret a l'habitatge

El Congrés dels Diputats va aprovar el 23 de maig la Llei 4/2013 de mesures de flexibilització i foment del mercat del lloguer d'habitatge, una reforma concebuda per “dinamitzar el mercat de lloguer” que modificava la legislació d'arrendaments urbans i la legislació d'enjudiciament civil sense tenir en compte la condició socioeconòmica dels llogaters. Per a l'Observatori DESC, la llei perjudicava la posició dels llogaters, criminalitzava els impagaments per raons de necessitat i facilitava els desnonaments exprés.

L'Observatori DESC va denunciar que aquesta reforma no esmentés la situació de les famílies que amb motiu de la crisi veïen materialment impossible pagar el lloguer. Segons l'organització, la reforma també establia privilegis inacceptables per als grans grups econòmics i financers que especulen amb aquest bé de primera necessitat.

“Una política d'aquest tipus resulta suïcida i s'allunya notablement de les pràctiques dels països més avançats en la matèria on, a més de disposar d'un parc d'habitatge social de lloguer, s'inclouen mesures d'intervenció en el mercat privat de lloguer” argumentava l'Observatori, i afegia que

les entitats bancàries reconeixen ser propietàries de més d'un milió d'habitatges buits.

L'Observatori DESC va instar els poders públics a em-

prendre accions per garantir aquest dret fonamental, consagrat en la Constitució Espanyola i en nombrosos tractats internacionals de drets humans.

IV Curs anual “El dret a un habitatge digne”

De l'1 al 5 de juliol va tenir lloc el curs sobre dret a un habitatge digne, organitzat per l'Observatori DESC, en el marc de la XXII edició de l'Escola d'Estiu de l'Àrea d'Atenció a les Persones, de la Diputació de Barcelona.

La formació, que va tenir lloc a l'espai Francesca Bonnemaison, va permetre que els assistents poguessin aprofundir en les diferents estratègies per fer efectiu el dret a l'habitatge i a la ciutat des de l'àmbit local. En concret, els assistents van conèixer les possibilitats d'intervenció municipal en l'àmbit dels desnonaments per motius econòmics i en relació amb els habitatges buits, així com els nous règims de tinença més enllà de la propietat privada i del lloguer. El curs, que té lloc cada any, va abordar la necessitat de replantejar el dret a l'habitatge en el marc del dret als pobles i ciutats sostenibles.

Jornada conjunta amb Amnistia Internacional Catalunya sobre mecanismes internacionals de protecció del dret a l'habitatge

El 13 de desembre el Col·legi d'Advocats de Barcelona va acollir una jornada, organitzada per l'Observatori DESC, sobre els mecanismes del dret internacional per protegir el dret a l'habitatge adequat.

Hi van participar el professor de Dret Constitucional i vicepresident de l'Observatori DESC, Gerard Pisarello; l'advocat impulsor del recurs del Bloc Salt al Tribunal Europeu de Drets Humans, Benet Salellas, i el jurista i membre de l'Alt Comissionat de Nacions Unides per als Drets Humans, Christian Courtis.

Els 80 assistents van explorar els mecanismes jurídics d'incidència en la lluita contra la violació del dret a l'habitatge, un dret especialment degradat al nostre país, marcat pel context d'emergència habitacional.

→ **Foment del dret a l'alimentació i de la sobirania alimentària**

Els darrers anys l'Observatori DESC ha iniciat un treball per defensar i promoure el dret a una alimentació adequada i a la sobirania alimentària. Ha treballat per revertir la desigualtat inherent a l'actual sistema alimentari global i per reprendre el control sobre la producció i consum local d'aliments, tenint en compte la sostenibilitat social, econòmica i ambiental. L'Observatori defensa, per tant, que si s'afavoreix la sobirania alimentària dels pobles es pot garantir de forma efectiva el dret a l'alimentació adequada.

Per tal d'enfortir el treball local de les diferents regions, l'Observatori s'articula amb col·lectius i moviments socials per defensar conjuntament el dret a una alimentació adient i a la sobirania alimentària. Així, per exemple, en els projectes de cooperació internacional que ha impulsat amb organitzacions paraguaianes o equatorianes aquest 2013, ha donat suport a accions d'incidència política adreçades a fer efectiu el dret a una alimentació adequada en aquests països. D'aquestes accions, destaquen el Projecte de llei de seguretat i sobirania alimentària i nutricional i dret a l'alimentació presentat al Congrés de Paraguai o l'elaboració del Pla de Producció amb el Ministeri d'Agricultura i Ramaderia de Paraguai per al projecte de llei sobre compra pública de productes de l'agricultura familiar.

“La realitat de la fam i la subnutrició que afecta la població infantil és especialment preocupant a l'Estat espanyol. Famílies castigades per l'atur i amb greus problemes econòmics són el perfil que augmenta les xifres de malnutrició infantil, que se situen en nivells alarmants: un de cada quatre infants pateixen malnutrició segons dades de l'Agència Espanyola de Seguretat Alimentària i Nutrició.”

Fragment de la carta de l'Observatori DESC al Relator de Nacions Unides pel Dret a l'Alimentació, Olivier de Schutter.

L'Observatori DESC demana a l'ONU que prengui mesures davant l'increment de la malnutrició infantil a l'Estat espanyol

Un de cada 4 nens espanyols menors de 16 anys pateix malnutrició, una situació d'emergència desencadenada per la crisi econòmica i agreujada per les mesures d'ajust segons dades de l'Agència Espanyola de Seguretat Alimentària i Nutrició. El 25 de juny de 2013 l'Observatori DESC, juntament amb Plataforma Rural, VSF Justícia Alimentària Global i la CEAPA, van denunciar al relator especial de l'ONU sobre el dret a l'Alimentació, Oliver de Schutter, que el govern espanyol no havia posat en marxa cap mesura per afrontar aquesta crisi.

Davant la inoperància del govern espanyol, les organitzacions van aprofitar la Conferència Viena +20 de Drets Humans, celebrada a la capital austríaca, per demanar al relator Oliver de Schutter que visités l'Estat espanyol i l'obligués a complir el Pacte Internacional per als Drets Econòmics

Socials i Culturals de les Nacions Unides del qual és signatari. La gravetat de la situació en matèria de malnutrició infantil a l'Estat espanyol ja havia estat detectada pel Comissari per als Drets Humans del Consell d'Europa que, en una visita, havia manifestat la seva preocupació per l'alarmant situació de pobresa i malnutrició.

Es presenta la Xarxa Mundial pel Dret a l'Alimentació i a la Nutrició

La Conferència Viena +20 de Drets Humans també va ser el marc on es va presentar la Xarxa Mundial pel Dret a l'Alimentació i a la Nutrició de la qual l'Observatori DESC n'és part activa.

L'Observatori DESC presenta la publicació *Observatori sobre Dret a l'Alimentació i Nutrició*

La presentació va tenir lloc el 4 de novembre de 2013 en el marc del curs anual de drets socials, organitzat per vuitè any consecutiu per l'Observatori DESC a la ciutat de Barcelona.

La vintena d'assistents a la sessió "El dret a l'alimentació en el marc de la crisi, informe sobre la situació dels menors a Catalunya", que va tenir lloc en el marc del curs anual de Drets Socials, van poder conèixer a fons la situació del dret a l'alimentació a Catalunya. Els ponents de la sessió van ser l'adjunta del Síndic de Greuges, Maria Jesús Larios, que va presentar l'informe sobre malnutrició infantil

a Catalunya publicat l'agost de 2013, i Xavier Montagut, de la Xarxa de Consum Solidari. A més, l'Observatori DESC també va difondre l'informe de l'Observatori Mundial pel Dret a l'Alimentació i a la Nutrició en el seu butlletí del mes d'octubre de 2013, que es va convertir en la notícia més visitada. Es van produir més de 180 descàrregues de la publicació a través de Facebook i del web corporatiu.

ODESC

INFORME ECONÒMIC 2013

L'exercici 2013 coincideix amb un context de retallades de les partides pressupostàries públiques destinades a subvencions. L'Observatori DESC, que es finança principalment a partir de subvencions públiques, ha patit les conseqüències directes d'aquestes retallades i ha hagut de fer front als impagaments d'algunes administracions.

La reducció dels ingressos ha empès a repensar l'organització. Per això, des del punt de vista econòmic, s'ha iniciat un procés de reorientació de l'activitat que parteix de la convicció que les retallades no canviaran ni a curt ni a mig termini.

→ **Balanç simplificat de l'Exercici 2013**

NÚM. COMPTES	ACTIU	NOTES MEMÒRIA	2013
	A) ACTIU NO CORRENT		3.039,35
20, (280), (290)	I. Immobilitzat intangible	5.1	715,30
21, (281), (2910), (2911), (2912), (2913), (2914), (2915), (2916), (2917), (2918)	II. Immobilitzat material	5.2	0,01
22, (282), (292)	III. Inversions immobiliàries		0,00
23, (29190), (29191), (29192), (29193), (29194)	IV. Béns del patrimoni cultural		0,00
2403, 2404, 2413, 2414, 2423, 2424, (2493), (2494), (2933), (2934), (2943), (2944), (2953), (2954)	V. Inversions en entitats del grup i associades a llarg termini		0,00
2405, 2415, 2425, 250, 251, 252, 253, 254, 2550, 258, (259), 26 (2495), (2935), (2945), (2955), (296), (297), (298), 474	VI. Inversions financeres a llarg termini		2.324,04

NÚM. COMPTES	ACTIU	NOTES MEMÒRIA	2013
	B) ACTIU CORRENT		487.356,81
30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, (39), 407	I. Existències		0,00
	II. Usuaris, patrocinadors i deutors de les activitats i altres comptes per cobrar	6.1	189.938,44
440, 441, 442, (447)	1. Usuaris i deutors per vendes i prestació de serveis		189.611,06
443, (4933), (4934), (4935)	2. Deutors, entitats del grup, associades i altres parts vinculades		0,00
444	3. Patrocinadors		0,00
445, 446, 449, (490)	4. Altres deutors		0,00
460, 464, 544	5. Personal		0,00
4700, 4707, 4708, 4709, 471, 472, 473	6. Actius per impost corrent i altres crèdits amb les administracions públiques		327,38
558	7. Fundadors i socis per desemborsaments pendents		0,00
5303, 5304, 5313, 5314, 5323, 5324, 5333, 5334, 5343, 5344, 5353, 5354, (5393), (5394), 5523, 5524, (5933), (5934), (5943), (5944), (5953), (5954)	III. Inversions en entitats del grup i associades a curt termini		0,00
5305, 5315, 5325, 5335, 5345, 5355, 540, 541, 542, 543, 544, 545, 546, 547, 548, (549) (5395), (5935), 551, 5525, 554, 5590, 565, 566, (5945), (5955), (596), (597), (598)	IV. Inversions financeres a curt termini	6.2	0,00
480, 567	V. Periodificacions a curt termini		0,00
570, 572, 574, 576	VI. Efectiu i altres actius líquids equivalents	6.3	297.418,37
	TOTAL ACTIU (A+B)		490.396,16

→ **Balanç simplificat de l'Exercici 2013**

NÚM. COMPTES	PATRIMONI NET I PASSIU	NOTES MEMÒRIA	2013
	A) PATRIMONI NET		160.424,20
	A-1) Fons propis	8	31.897,51
	I. Fons dotacionals o fons socials		8.593,95
100, 101	1. Fons dotacionals o fons socials		8.593,95
(103), (104)	2. Fons dotacionals o fons socials pendents de desemborsament		0,00
102	II. Fons especials		0,00
120, 121	III. Excedents d'exercicis anteriors	8	23.146,95
124	IV. Excedents pendents d'aplicació en activitats estatutàries		0,00
129	V. Excedent de l'exercici (positiu o negatiu)	8	156,61
118	VI. Aportacions per compensar pèrdues		0,00
	A-2) Subvencions, donacions i llegats rebuts i altres ajustaments	11	128.526,69
130	1. Subvencions oficials de capital		128.526,69
131	2. Donacions i llegats de capital		0,00
132	3. Altres subvencions, donacions i llegats		0,00
137	4. Ingressos fiscals a distribuir		0,00

NÚM. COMPTES	PATRIMONI NET I PASSIU	NOTES MEMÒRIA	2013
	B) PASSIU NO CORRENT		304.614,29
14	I. Provisions a llarg termini	10	0,00
	II. Deutes a llarg termini	11	304.614,29
1605, 170	1. Deutes amb entitats de crèdit		0,00
1615, 1625, 1635, 171, 172, 173, 174, 175, 176, 180, 185, 189	2. Altres deutes a llarg termini		304.614,29
1603, 1604, 1613, 1614, 1623, 1624, 1633, 1634	III. Deutes amb entitats del grup i associats a llarg termini		0,00
479	IV. Passius per impost diferit		0,00
181	V. Periodificacions a llarg termini		0,00
	C) PASISIU CORRENT		25.357,67
499, 529	I. Provisions a curt termini		0,00
	II. Deutes a curt termini	7	210,52
5105, 520, 527	1. Deutes amb entitats de crèdit		210,52
5115, 5135, 5145, 521, 522, 523, 525, 528, 551, 554, 5525, 555, 5565, 5566, 560, 561, 569	2. Altres deutes a curt termini		0,00
5103, 5104, 5113, 5114, 5123, 5124, 5125, 5133, 5134, 5143, 5144, 524, 5523, 5524, 5563, 5564	III. Deutes amb entitats del grup i associats a curt termini		0,00
	IV. Creditors per activitats i altres comptes a pagar	7	25.147,15
400, 401, 403, 404, 405, (406)	1. Proveïdors		0,00
41	2. Creditors diversos		10.188,57
465, 466	3. Personal (remuneracions pendents de pagament)		2.922,71
475, 476, 477	4. Passius per impost corrent i altres deutes amb les administracions públiques		12.035,87
448	5. Acomptes d'usuari		0,00
485, 568	V. Periodificacions a curt termini		0,00
	TOTAL PATRIMONI NET I PASSIU (A+B+C)		490.396,16

→ **Compte de resultats simplificat
de l'Exercici 2013**

NÚM. COMPTES		NOTES MEMÒRIA	2013
	B) PASSIU NO CORRENT		304.614,29
	1. Ingressos per les activitats		470.439,67
700, 705, (706), (708), (709)	a) Vendes i prestacions de serveis	10	4.995,45
721	b) Ingressos rebuts de caràcter periòdic		0,00
722, 723	c) Ingressos de promocions, patrocinadors i col·laboracions		0,00
724, 727, 728, (658)	d) Subvencions, donacions i altres ingressos	11	465.444,22
	2. Ajuts concebuts i altres despeses	10	(217.398,00)
(650), (651), (652), 729	a) Ajuts concebuts		(217.398,00)
(653), (654)	b) Despeses per col·laboracions i per l'exercici del càrrec de membre de l'òrgan de govern		0,00
(6930), 71*, 7930	3. Variació d'existències de productes acabats i en curs de fabricació		0,00
73	4. Treballs realitzats per l'entitat per al seu actiu		0,00
(600), (601), (602), 606, (607), 608, 609, 61*, (6931), (6932), (6933), 7931, 7932, 7933	5. Aprovisionaments		0,00
	6. Altres ingressos de les activitats		9.575,00
752	a) Ingressos per arrendaments		0,00
751, 753, 754, 755, 759	b) Altres ingressos accessoris i altres de gestió corrent	10	9.575,00
(64)	7. Despeses de personal	10	(168.089,48)

NÚM. COMPTES		NOTES MEMÒRIA	2013
	B) PASSIU NO CORRENT		304.614,29
	8. Altres despeses d'exploració	10	(95.197,61)
	a) Serveis exteriors		(95.197,61)
(620)	a.1) Investigació i desenvolupament		0,00
(621)	a.2) Arrendaments i cànons		(17.096,12)
(622)	a.3) Reparacions i conservació		(1.087,79)
(623)	a.4) Serveis professionals independents		(64.248,07)
(624)	a.5) Transports		0,00
(625)	a.6) Primes d'assegurances		0,00
(626)	a.7) Serveis bancaris		(224,22)
(627)	a.8) Publicitat, propaganda i relacions públiques		0,00
(628)	a.9) Subministraments		(3.597,93)
(629)	a.10) Altres serveis		(8.943,48)
(631), (634), 636, 639	b) Tributs		0,00
(655), (694), (695), 794, 7954	c) Pèrdues, deteriorament i variació de provisions per operacions de les activitats		0,00
(656), (659)	d) Altres despeses de gestió corrent		0,00
(68)	9. Amortització de l'immobilitzat		0,00
725, 726	10. Subvencions, donacions i llegats traspassats al resultat		0,00
7951, 7952, 7955, 7956	11. Excès de provisions	4.11	0,00
	12. Deteriorament i resultat per alienacions de l'immobilitzat		0,00
(690), (691), (692), 790, 791, 792	a) Deterioraments i pèrdues		0,00
(670), (671), (672), 770, 771, 772	b) Resultats per alienacions i altres		0,00
(678), 778	13. Altres resultats		

→ **Compte de resultats simplificat
de l'Exercici 2013**

NÚM. COMPTES		NOTES MEMÒRIA	2013
	I) RESULTAT D'EXPLOTACIÓ (1+2+3+4+5+6+ 7+8+9+10+11+12+13)		(670,42)
760, 761, 762, 769	14. Ingressos financers		1.429,74
(660), (662), (665), (669)	15. Despeses financeres		0,00
(663), 763	16. Variació de valor raonable en instruments financers		0,00
(668), 768	17. Diferències de canvi		0,00
	18. Deteriorament i resultat per alienacions d'instruments financers		0,00
(696), (697), (698), (699), 796, 797, 798, 799	a) Deteriorament i pèrdues		0,00
(666), (667), (673), 766, 773	b) Resultats per alienacions i altres		0,00
	II) RESULTAT FINANCER (14+15+16+17+18)		1.429,74
	III) RESULTAT ABANS D'IMPOTOS (I + II)		759,32
(6300)*, 6301*, (633), 638	19. Impostos sobre beneficis	4.9	(602,71)
	IV) RESULTAT DE L'EXERCICI (III + 19)		156,61

* Amb signe positiu o negatiu, segons el saldo.

WWW.OBSERVATORIDESC.ORG